

Jiří Šmach: Problematika motivů, jež stály za změnou Reaganovy politiky vůči SSSR v letech 1984-1985

(bakalářská práce 2010)

(posudek vedoucího práce vypracoval: Miloš Calda)

Charakteristika práce:

Jiří Šmach se zabývá pozoruhodnou, avšak často opomíjenou proměnou politiky prezidenta Ronalda Reagana vůči SSSR, k níž došlo ještě za prvního Reaganova prezidentského období. Od označování SSSR za „říši zla“ se během zhruba čtvrt roku posunul k nabídkám na budování vzájemné důvěry, omezování napětí a snižování jaderných arzenálů. Autor práce se podrobně zabývá možnými důvody tohoto obratu, opomíjí snad jen Reaganovo přesvědčení o možnosti obrovské válečné katastrofy, Armageddonu, o němž je klíčová pasáž v novozákonní knize Zjevení sv. Jana, a také o dojmu, který na Reagana učinila televizní minisérie „Den Poté“ (*The Day After*). Pregnantní a explicitní formulaci cíle práce jsem v textu nenašel, snad je to moje chyba.

Oceňuji, že se Jiří Šmach podíval i na vývoj, který předcházel Reaganovým návrhům na uvolnění, jež se objevily v projevu z ledna 1984, hlavně setkání se sovětským velvyslancem v USA Anatolijem Dobryninem a ministrem zahraničí Andrejem Gromykem.

Autor vychází z obsáhlé literatury o prezidentu Reaganovi, jak té, která vyšla v USA, tak publikací od českých resp. moravských autorů. Literatura je relevantní, počet položek více než adekvátní.

Práce má logickou stavbu a strukturu dovozování, autor osvědčil schopnost akademicky psát.

Jiří Šmach se rozchází s téměř všeobecně přijímaným názorem, že uvolnění mezi USA a SSSR nastalo až s nástupem Michaila Gorbačova, jemuž je přičítána hlavní zásluha na zlepšení sovětsko-amerických vztahů. Reagan se svými iniciativami vedoucími k odblokování antagonismu z doby studené války přišel více než rok před nástupem Gorbačova, ještě v době, kdy sovětskému bloku vládl Jurij Andropov, člověk s velmi pestrým životopisem. Podle mého názoru se autorovi předložené práce podařilo jeho argumentaci řádně doložit.

Určité otázky vzbuzují některé zbytečné novotvary, které češtině nesluší, jako například „incentiva“ na str. 3 (*incentive*), vždyť máme adekvátní výraz „podnět“! Podobně se v práci objevuje další neologismus, „tranzice“, zřejmě jako překlad anglického *transition* (str. 45).

Beth A. Fischer, zmiňovaná na mnoha místech předložené práce jako muž, je žena (viz např. <http://www.h-net.org/~diplo/reviews/PDF/Fischer-Mastny.pdf>), „Beth“ je samozřejmě zkrácenou podobou jména „Elizabeth“.

Na str. 41 autor píše o Reaganově nepřilíš povedeném žertíku o eliminaci Ruska. Mohl uvést také

kontext této události, která ovšem záhy „vyšuměla“.

Autor se mohl více podívat i na ty autory, kteří byli resp. jsou k Ronaldu Reaganovi a jeho odkazu velice kritičtí.

Práci Miloše Caldy o Reaganově vývoji v letech 18983-84 autor práce označuje za monografii. To snad ne! Caldův text si kladl skromnější cíle a má menší rozsah.

Hodnocení a závěr:

Předložená práce více než splňuje nároky kladené na bakalářské diplomky. Uvedené kritické připomínky jsou spíše jazykového charakteru a mohou být snadno opraveny. Práci hodnotím jako výbornou a navrhuji ji ocenit stupněm 1.

.....

(doc. M. Calda)

V Praze, dne 3. června 2010.